

Preventie en Zorg
Wassenaarseweg 56
Postbus 2215
2301 CE Leiden

www.tno.nl

T +31 71 518 18 18
F +31 71 518 19 01
info-zorg@tno.nl

TNO-rapport

KvL/GB 2010.005

Sport en bewegen in het voortgezet onderwijs

Resultaten 2009

Datum	Januari 2010
Auteur(s)	J.H. Stubbe S.I. de Vries
Oprachtgever	Nederlands Instituut voor Sport en Bewegen (NISB)
Projectnummer	031.20264
Aantal pagina's	41 (incl. bijlagen)
Aantal bijlagen	1

Alle rechten voorbehouden. Niets uit dit rapport mag worden vernenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van TNO.

Indien dit rapport in opdracht werd uitgebracht, wordt voor de rechten en verplichtingen van opdrachtgever en opdrachtnemer verwezen naar de Algemene Voorwaarden voor onderzoeksopdrachten aan TNO, dan wel de betreffende terzake tussen de partijen gesloten overeenkomst.

Het ter inzage geven van het TNO-rapport aan direct belanghebbenden is toegestaan.

Samenvatting

De jeugd in Nederland beweegt niet voldoende om op lange termijn gezond te blijven. Uit onderzoek blijkt dat minder dan 40% van de 12 tot 17 jarigen de beweegnorm (combinorm) haalt. Onder VMBO-leerlingen is dit percentage nog lager. De laatste jaren is de aandacht voor sport en bewegen gelukkig sterk toegenomen, ook in het onderwijs. Om zoveel mogelijk (inactieve) kinderen en adolescenten via aanbod op en rondom school te motiveren tot een actieve levensstijl is eind 2008 het Beleidskader Sport, Bewegen en Onderwijs uitgebracht. Het Nederlands Instituut voor Sport en Bewegen (NISB), de sectororganisatie voor het voortgezet onderwijs (VO-raad) en de Koninklijke Vereniging van Leraren Lichamelijke Opvoeding (KVLO) hebben hun ideeën hieromtrent vastgelegd in het projectvoorstel 'VMBO in beweging'. In het kader van het project 'VMBO in beweging' heeft NISB TNO Kwaliteit van Leven (TNO KvL) benaderd om een vragenlijstonderzoek uit te zetten onder professionals werkzaam in het primair en voortgezet onderwijs (VO). Doel van het huidige onderzoek is om meer inzicht te krijgen in de stand van zaken en ondersteuningsbehoefte op het gebied van sport en bewegen bij V(MB)O scholen. In een ander rapport worden de resultaten van het primair onderwijs besproken.

In dit rapport staan de volgende drie hoofdvragen centraal:

1. Wat is de stand van zaken in het voortgezet onderwijs met betrekking tot aanbod, samenwerking en beleid op het gebied van sport en bewegen?
2. Wat is de ondersteuningsbehoefte van het voortgezet onderwijs met betrekking tot aanbod, samenwerking en beleid op gebied van sport en bewegen?
3. Zijn er verschillen waarneembaar in ondersteuningsbehoefte tussen professionals werkzaam in het voortgezet onderwijs en VMBO?

Eind 2009 zijn 452 directeuren uit het primair en voortgezet onderwijs en 500 docenten lichamelijke opvoeding uitgenodigd om deel te nemen aan het onderzoek. Deze uitnodiging is verstuurd naar professionals die aangaven op beleidsniveau of op uitvoerend niveau betrokken te zijn bij beweegstimulering van leerlingen. Hieronder vallen professionals die werkzaam waren in het primair onderwijs, Voortgezet Middelbaar Beroeps Onderwijs (VMBO) en het Voortgezet Middelbaar onderwijs (overige).

Met betrekking tot de *eerste* onderzoeksvraag kon geconcludeerd worden dat het aanbod op het gebied van sport en bewegen op scholen beperkt was. In de onderbouw van het voortgezet onderwijs werden meer uren besteed aan lichamelijke opvoeding dan in de bovenbouw. Weinig tijd werd besteed aan extra sport- en beweegactiviteiten onder en buiten schooltijd. Er was met name weinig ruimte om extra sport- en beweegactiviteiten naast de reguliere lessen lichamelijke opvoeding onder schooltijd aan te bieden. Per leerling was er gemiddeld genomen € 3,30 beschikbaar voor extra sport- en beweegaanbod. Het bleek dat er op jaarbasis per leerling gemiddeld 2 minuten voorhanden was voor extra sport- en beweegaanbod. Het merendeel van de scholen gaf aan samen te werken met andere organisaties. Met name commerciële sportinstellingen, sportverenigingen, sportopleidingen en gemeenten werden vaak genoemd als samenwerkingspartner.

In de *tweede* onderzoeksvraag stond de ondersteuningsbehoefte van professionals met betrekking tot aanbod, samenwerking en beleid centraal. Een op de vier professionals

had geen behoefte aan ondersteuning bij beweegstimulering van leerlingen. Professionals die wel behoefte hadden aan ondersteuning wilden met name ondersteuning bij het verkrijgen van financiering, bij het verbeteren van de samenwerking met andere partners en bij het verkrijgen van informatie over sport- en beweegaanbod.

Voor de *derde* onderzoeksvraag zijn de resultaten met betrekking tot ondersteuningsbehoefte uitgesplitst voor scholen die uitsluitend VMBO als onderwijsvorm aanboden (N=24) en scholen die uitsluitend HAVO en/of VWO als onderwijsvorm hadden. Er bleken geen verschillen te zijn in ondersteuningsbehoefte tussen deze onderwijsvormen.

Uit dit onderzoek kan geconcludeerd worden dat NISB zich bij ondersteuning van scholen met name moet richten op drie thema's, te weten ondersteuning bij het verkrijgen van financiering, informatie over sport en beweegaanbod en het verbeteren van de samenwerking met andere partners. Hierbij hoeft geen rekening te worden gehouden met de grootte van de school of met regionale verschillen. Ook hoeft NISB zich niet apart te richten op VMBO scholen in vergelijking met HAVO/VWO scholen, aangezien er geen verschillen waarneembaar waren in ondersteuningsbehoefte tussen deze onderwijsvormen.

Inhoudsopgave

	Samenvatting	2
1	Inleiding	5
1.1	Kader opdracht.....	5
1.2	Vraagstellingen.....	6
1.3	Leeswijzer.....	6
2	Opzet onderzoek	7
2.1	Inleiding.....	7
2.2	Ontwikkeling internetenquête.....	7
2.3	Selectie van professionals.....	7
3	Respons en algemene resultaten met betrekking tot de vragenlijst	9
3.1	Inleiding.....	9
3.2	Resultaten respons.....	9
3.3	Resultaten algemene gegevens.....	9
4	Sport- en beweegaanbod	10
4.1	Inleiding.....	10
4.2	Resultaten aanbod.....	10
4.3	Resultaten sport- en beweegactiviteiten.....	11
5	Sport- en beweegbeleid	16
5.1	Inleiding.....	16
5.2	Resultaten beleidsvragen.....	16
5.3	Ondersteuningsbehoefte.....	19
6	Samenwerking op het gebied van sport en bewegen	21
6.1	Inleiding.....	21
6.2	Resultaten vragen samenwerking.....	21
7	Discussie en conclusies	23
7.1	Inleiding.....	23
7.2	Stand van zaken in het voortgezet onderwijs.....	23
7.3	Ondersteuningsbehoefte op het gebied van sport en bewegen.....	24
7.4	Aanbevelingen en conclusies.....	24
8	Referentielijst	26

Bijlage(n)

A Vragenlijst Sport en bewegen in het voortgezet onderwijs

1 Inleiding

1.1 Kader opdracht

De jeugd in Nederland beweegt niet voldoende om op lange termijn gezond te blijven. Uit onderzoek blijkt dat minder dan 40% van de 12 tot 17 jarigen de beweegnorm (combinorm) haalt (Hildebrandt et al., 2007). Onder VMBO-leerlingen is dit percentage nog lager. De laatste jaren is de aandacht voor sport en bewegen gelukkig sterk toegenomen, ook in het onderwijs. De meerderheid van de scholen verbreedt zich op het gebied van sport en bewegen. De intensiteit van het sport- en beweegaanbod verschilt echter nogal. Veel ontwikkelingen richten zich op leerlingen met affiniteit of talent voor sport. Al is de aandacht voor de minder sportieve leerlingen, bijvoorbeeld door een aanbod van Motorisch Remedial Teaching (MRT) in opkomst.

Scholen vinden het primaire scholingsproces hun eerste prioriteit. Activiteiten met betrekking tot sport en bewegen vinden vaak projectmatig, soms eenmalig en/of ad hoc plaats. Om via school invloed uit te oefenen op het beweeggedrag van leerlingen, moet er sprake zijn van een integraal beleid. Beleid waarin activiteiten/interventies gecombineerd worden om in te kunnen spelen op verschillende determinanten van het beweeggedrag (zoals persoonlijke- en omgevingsdeterminanten). Steeds weer blijkt dat een combinatie van een individuele, groepsgerichte en omgevingsgerichte benadering leidt tot grotere effecten (Blom et al., 2009).

Om zoveel mogelijk (inactieve) kinderen en adolescenten via aanbod op en rondom school te motiveren tot een actieve levensstijl is eind 2008 het Beleidskader Sport, Bewegen en Onderwijs uitgebracht (Ministerie van VWS & Ministerie van OCW, 2009). Deze notitie is gezamenlijk opgesteld door het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) en het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW). Het Nederlands Instituut voor Sport en Bewegen (NISB) en de sectororganisatie voor het voortgezet onderwijs (VO-raad) zijn hierin gevraagd om VMBO-scholen die hieraan behoefte hebben te ondersteunen bij het ontwikkelen van een integraal sport- en beweegbeleid en bij de samenwerking die deze scholen kunnen aangaan met gemeenten, sportverenigingen en andere relevante partijen. De Koninklijke Vereniging van Leraren Lichamelijke Opvoeding (KVLO) is aan het projectteam toegevoegd, omdat naast schooldirecties, de docenten lichamelijke opvoeding in de ontwikkeling en uitvoering van integraal sport- en beweegbeleid een sleutelrol zullen vervullen. De drie partijen hebben hun ideeën hieromtrent vastgelegd in het projectvoorstel 'VMBO in beweging' (Blom et al., 2009). Door middel van dit project creëren meer scholen sport- en beweegaanbod voor inactieve leerlingen. Door te laten zien wat sport en bewegen de school en haar leerlingen oplevert en te werken aan draagvlak en verankering van de activiteiten op school, draagt dit plan tevens bij aan de structurele inbedding van sport en bewegen in de school. Naast het project 'VMBO in beweging' is NISB ook actief richting het onderwijs met andere projecten zoals 'Alle leerlingen actief', 'Moving Cultures', 'Maatschappelijke stage in de sport' (website NISB, 2010) en volgt NISB ontwikkelingen en trends binnen het onderwijs (Toekomstmanifest Sport en Bewegen, 2010).

In het kader van het project 'VMBO in beweging' heeft NISB TNO Kwaliteit van Leven (TNO KvL) benaderd om een vragenlijstonderzoek uit te zetten onder professionals werkzaam in het primair en voortgezet onderwijs (VO). De resultaten met betrekking tot

het primair onderwijs (PO) zijn in een apart rapport beschreven (Stubbe & De Vries, 2010). Doel van het huidige onderzoek is om meer inzicht te krijgen in de stand van zaken en ondersteuningsbehoefte op het gebied van sport en bewegen bij V(MB)O scholen. De onderzoeksresultaten zullen meegenomen worden in de verdere uitvoering en opzet van het project 'VMBO in beweging'. Het onderzoek zal tevens worden gebruikt als nulmeting voor de evaluatie van het project 'VMBO in beweging'. Daarnaast zal NISB de resultaten gebruiken als een middel om koers te bepalen voor de activiteiten rondom de doelgroep jeugd van de komende jaren.

1.2 Vraagstellingen

In overleg met NISB zijn de volgende drie hoofdvragen voor het huidige onderzoek geformuleerd:

1. Wat is de stand van zaken in het voortgezet onderwijs met betrekking tot aanbod, samenwerking en beleid op het gebied van sport en bewegen?
2. Wat is de ondersteuningsbehoefte van het voortgezet onderwijs met betrekking tot aanbod, samenwerking en beleid op gebied van sport en bewegen?
3. Zijn er verschillen waarneembaar in ondersteuningsbehoefte tussen professionals werkzaam in het voortgezet onderwijs en VMBO?

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 is beschreven hoe het onderzoek is opgezet. Er wordt aandacht besteed aan de ontwikkeling van de internetenquête en hoe de respondenten zijn geselecteerd. Hoofdstuk 3 gaat dieper in op de respons van het onderzoek en bevat de algemene resultaten van de vragenlijst. Hoofdstuk 4 richt zich op de vragen over het aanbod en in hoofdstuk 5 staan de resultaten met betrekking tot het beleid centraal. Hoofdstuk 6 beschrijft de stand van zaken op het gebied van samenwerking. Tenslotte worden de conclusies van het rapport besproken in hoofdstuk 7.

2 Opzet onderzoek

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de opzet van het onderzoek. Ten eerste zal aandacht worden besteed aan de ontwikkeling van de internetenquête. Tevens zal worden besproken hoe de selectie van professionals werkzaam in het voortgezet onderwijs heeft plaatsgevonden.

2.2 Ontwikkeling internetenquête

TNO KvL voert in de periode 2007-2010 een monitor onder professionals uit voor NISB. Deze professionals zijn werkzaam in het werkveld van de campagne *30minutenbewegen* en in de settings uit het Nationaal Actieplan Sport en Bewegen (NASB). Doel van deze monitor is om met een serie metingen in de periode 2007 tot en met 2010 inzicht te krijgen in de verwachtingen, wensen en behoeftes van deze professionals.

Eén van de groepen professionals die in dit kader jaarlijks wordt aangeschreven, zijn professionals werkzaam in het voortgezet onderwijs. Het huidige onderzoek sluit aan bij deze bestaande monitor, zodat professionals werkzaam in deze setting niet dubbel aangeschreven worden. Als leidraad voor de vragenlijst die in het kader van het huidige project in november 2009 is uitgezet, werd gebruik gemaakt van de lijst die bij de eerdere twee metingen in 2007 en 2008 voor de monitor professionals was gebruikt (Chorus & Stubbe, 2008; Stubbe & Chorus, 2009). Dit betekent dat naast de gebruikelijke set van vragen over houding en kennis ten aanzien van producten van NISB extra vragen zijn toegevoegd over aanbod van sport en bewegen, samenwerking, beleid, organisatie en accommodatie. Het toevoegen van deze extra vragen is in nauw overleg met NISB gedaan. In de bijlage is de vragenlijst opgenomen. De vragenlijst bestaat uit 40 vragen en het kostte gemiddeld 15 minuten om de vragenlijst in te vullen. De resultaten met betrekking tot houding en kennis ten aanzien van NISB producten worden beschreven in het rapport *Monitor professionals: resultaten 2009* (Stubbe & Chorus, 2010) en zullen niet aan bod komen in dit rapport.

2.3 Selectie van professionals

TNO heeft EDG benaderd voor de selectie van professionals en voor het verzorgen van de versturing. EDG is een mediabedrijf gespecialiseerd in het distribueren van informatie voor het onderwijs. EDG geeft zelf onderwijsbladen uit en ontwikkelt onder andere websites en workshops voor scholen. Ook verzorgen zij verzendingen van informatie binnen het onderwijs. EDG heeft daardoor een zeer groot representatief netwerk. Uit het relatiebestand van EDG zijn 452 directeuren uit het primair onderwijs en voortgezet onderwijs aangeschreven en 500 docenten lichamelijke opvoeding.

De uitvoering ten aanzien van het uitzetten van de vragenlijst is grotendeels op dezelfde wijze gebeurd als in 2007 en 2008. De vragenlijst is verstuurd naar professionals op school die aangaven op beleidsniveau of op uitvoerend niveau betrokken te zijn bij bewegestimulering van leerlingen. Hieronder vallen professionals die werkzaam zijn in het primair onderwijs, Voortgezet Middelbaar Beroeps Onderwijs (VMBO) en het Voortgezet Middelbaar onderwijs (overige). De professionals hebben net als voorgaande

jaren per email een uitnodiging ontvangen om deel te nemen aan het onderzoek. In deze email stond een link naar de vragenlijst die via internet ingevuld moest worden. Er is gebruik gemaakt van het programma Survey Monkey. Na twee weken werd een herinnering per email gestuurd.

3 Respons en algemene resultaten met betrekking tot de vragenlijst

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de respons met betrekking tot de vragenlijst besproken. Tevens wordt aandacht besteed aan de eerste resultaten van het onderzoek. Het gaat hierbij om de vragen over de algemene gegevens, zoals functie van de respondent, aantal leerlingen op school en onderwijstype.

3.2 Resultaten respons

In totaal zijn 952 professionals werkzaam in het primair en voortgezet onderwijs aangeschreven. Van deze 952 professionals hebben 172 professionals de vragenlijst ingevuld. Dit is een brutorespons van 18%. Van de directeurs werkzaam in het primair en voortgezet onderwijs heeft 31% de mail geopend en vervolgens heeft 37% de link aangeklikt. Van de docenten lichamelijke opvoeding heeft 26% de mail geopend en vervolgens heeft 53% de link aangeklikt.

Van de 172 respondenten was 19% werkzaam in het primair onderwijs, 55% was werkzaam in het voortgezet onderwijs en 2% in het speciaal onderwijs. Van één op de vier professionals was niet bekend bij welke onderwijsvorm zij betrokken waren. Omdat zeer weinig professionals werkzaam waren in het speciaal onderwijs is deze groep niet meegenomen in de analyses. Zoals eerder vermeld, zullen alleen de resultaten van de professionals werkzaam in het voortgezet onderwijs worden besproken.

3.3 Resultaten algemene gegevens

In deze paragraaf zullen de resultaten besproken worden met betrekking tot de algemene vragen. Aan de professionals is gevraagd wat hun huidige functie was. Professionals konden meerdere antwoorden aankruisen, waardoor het totale percentage boven de 100% uitkwam. Van de 95 professionals werkzaam in het voortgezet onderwijs was 11% directeur/manager, 90% was docent lichamelijke opvoeding en 4% was docent (overige vakken). In totaal gaf 16% van de respondenten aan dat ze een andere functie bekleedden. In het merendeel van de gevallen ging het dan om de functie van motorisch remedial teacher/leerlingbegeleider, decaan of coördinator.

Vervolgens is gevraagd naar het aantal leerlingen dat bij de school ingeschreven stond (peildatum 1 september 2009). Het gemiddelde aantal leerlingen op school was 1351. Het minimum aantal leerlingen dat genoemd werd was 60. Het maximum aantal lag op 3100.

Aan de professionals werd vervolgens gevraagd welke onderwijsvormen op school aangeboden werden. Meerdere antwoorden konden worden aangevinkt, waardoor het opgetelde percentage ruim boven de 100% uitkwam. Ruim acht op de tien professionals gaf aan dat VMBO (TL, GL, KL en of basis) als onderwijsvorm werd aangeboden (82%). Bijna driekwart van de scholen bood HAVO/VWO aan als onderwijsvorm (73%). In totaal bood 7% van de scholen praktijkonderwijs aan.

Tevens is gekeken naar de regio waar de school onder valt. In totaal kwam 23% van de scholen uit Noord Nederland, 42% uit Midden Nederland en 34% uit Zuid Nederland.

4 Sport- en beweegaanbod

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden de resultaten met betrekking tot het sport- en beweegaanbod besproken. Ook wordt dieper ingegaan op de activiteiten die door scholen aangeboden worden. Hierbij wordt aandacht besteed aan de activiteiten die zowel onder als buiten schooltijd worden aangegeven. Verder wordt besproken welke activiteiten aangeboden worden op scholen om leerlingen te stimuleren om dagelijks voldoende te bewegen.

4.2 Resultaten aanbod

In tabel 4.1 staat beschreven hoeveel tijd leerlingen besteden aan lessen lichamelijke opvoeding en overige sport- en beweegactiviteiten. In de tabel staat het gemiddelde aantal minuten per week weergegeven. In de tabel is tevens het minimum en maximum aantal minuten opgenomen dat gerapporteerd is.

Tabel 4.1 Aanbod lessen lichamelijke opvoeding en overige sport- en beweegactiviteiten. De activiteiten zijn uitgevraagd naar gemiddeld aantal minuten per week.

Aanbod	Gemiddeld (min/week)	Minimum (min/week)	Maximum (min/week)
Lichamelijke opvoeding onderbouw	140 min	75 min	300 min
Lichamelijke opvoeding bovenbouw	98 min	50 min	200 min
Extra sport- en beweegactiviteiten onder schooltijd	19 min	0 min	200 min
Extra sport- en beweegactiviteiten buiten schooltijd	49 min	0 min	500 min

Uit tabel 4.1 blijkt dat er in de onderbouw van het voortgezet onderwijs meer uren besteed worden aan lichamelijke opvoeding dan in de bovenbouw. Weinig tijd wordt besteed aan extra sport- en beweegactiviteiten onder en buiten schooltijd. Er is met name weinig ruimte om extra sport- en beweegactiviteiten naast de reguliere lessen lichamelijke opvoeding onder schooltijd aan te bieden.

Vervolgens is onderzocht of er verschillen waarneembaar waren tussen grote en kleine scholen. Het gemiddelde van 1351 leerlingen is gebruikt als afkappunt.

Tabel 4.2 Aanbod lessen lichamelijke opvoeding en overige sport- en beweegactiviteiten uitgesplitst voor kleine en grote scholen. De activiteiten zijn uitgevraagd naar gemiddeld aantal minuten per week.

Aanbod	Kleine scholen (min/week)	Grote scholen (min/week)
Lichamelijke opvoeding onderbouw	139 min	143 min
Lichamelijke opvoeding bovenbouw	99 min	99 min
Extra sport- en beweegactiviteiten onder schooltijd	15 min	27 min
Extra sport- en beweegactiviteiten buiten schooltijd	47 min	61 min

In tabel 4.2 zijn de resultaten met betrekking tot het aantal minuten dat leerlingen besteden aan lessen lichamelijke opvoeding en overige sport- en beweegactiviteiten uitgesplitst voor kleine en grote scholen. Met een t-toets is onderzocht of de verschillen significant waren. Deze statistische toetsen lieten zien dat er geen verschillen waren tussen grote en

kleine scholen in gemiddelde tijd die leerlingen aangeboden kregen aan lessen lichamelijke opvoeding en overige sport- en beweegactiviteiten.

Vervolgens is onderzocht of er verschillen waren tussen scholen uit Noord, Midden en Zuid Nederland in de gemiddelde tijd die leerlingen aangeboden kregen aan lessen lichamelijke opvoeding en overige sport en beweegactiviteiten. In tabel 4.3 staan deze resultaten beschreven.

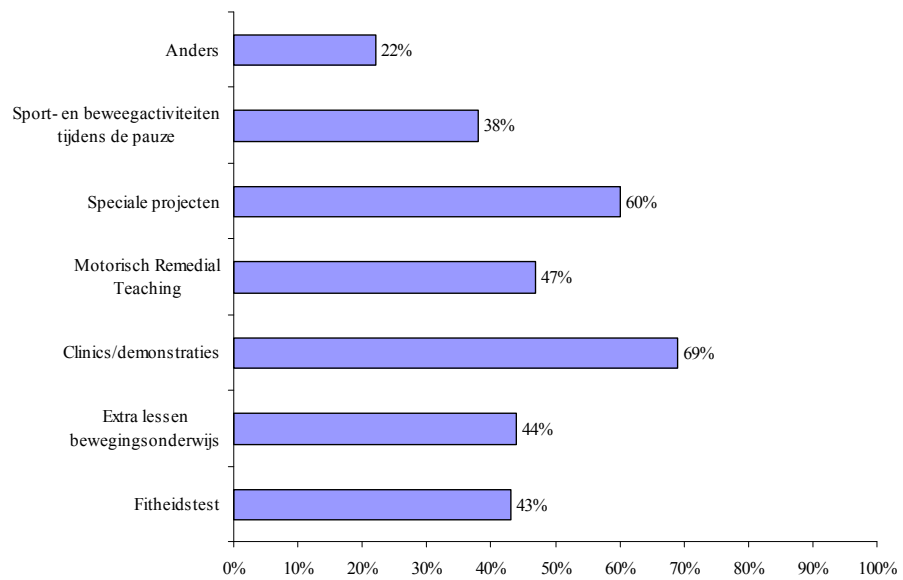
Tabel 4.3 Aanbod lessen lichamelijke opvoeding en overige sport- en beweegactiviteiten uitgesplitst naar regio. De activiteiten zijn uitgevraagd naar gemiddeld aantal minuten per week.

Aanbod	Noord	Midden	Zuid
Lichamelijke opvoeding onderbouw	161 min	136 min	134 min
Lichamelijke opvoeding bovenbouw	102 min	96 min	100 min
Extra sport- en beweegactiviteiten onder schooltijd	17 min	20 min	19 min
Extra sport- en beweegactiviteiten buiten schooltijd	18 min	78 min	35 min

Met een ANOVA is getoetst of er verschillen waren tussen de regio's voor aanbod lichamelijke opvoeding onderbouw en bovenbouw en voor de extra sport- en beweegactiviteiten onder en buiten schooltijd. De regio's verschilden significant in het aantal minuten lichamelijke opvoeding dat in de onderbouw werd aangeboden ($p = 0,00$) en het aantal extra sport- en beweegactiviteiten dat buiten schooltijd werd aangeboden ($p = 0,03$).

4.3 Resultaten sport- en beweegactiviteiten

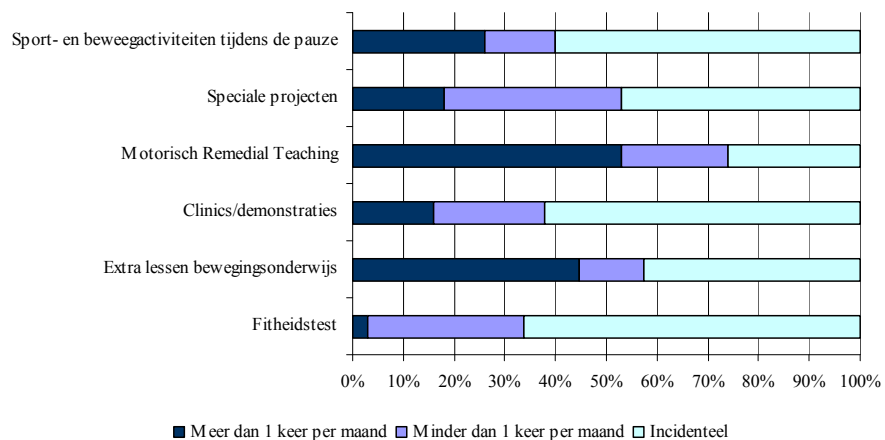
Vervolgens is dieper ingegaan op welke sport- en beweegactiviteiten aangeboden worden. Ten eerste is aan de professionals voorgelegd welke sport- en beweegactiviteiten aangeboden werden aan leerlingen *onder* schooltijd. Meerdere antwoorden konden aangevinkt worden, waardoor het totale percentage boven de 100% uitkwam. In totaal gaf 78% van de respondenten aan extra sport- en beweegactiviteiten aan te bieden aan leerlingen *onder* schooltijd. Gemiddeld werden er per school drie tot vier activiteiten aangevinkt (gemiddelde = 3,9). Een t-toets liet zien dat er geen verschillen waren in aantal activiteiten tussen kleine scholen (gemiddeld 3,8 activiteiten per school) en grote scholen (gemiddeld 4,0 activiteiten per school). In figuur 4.1 staat weergegeven hoeveel procent van deze respondenten het desbetreffende antwoord had aangekruist.

Figuur 4.1 Percentage respondenten dat aangaf dat de school de desbetreffende activiteit aanbood aan leerlingen onder schooltijd.

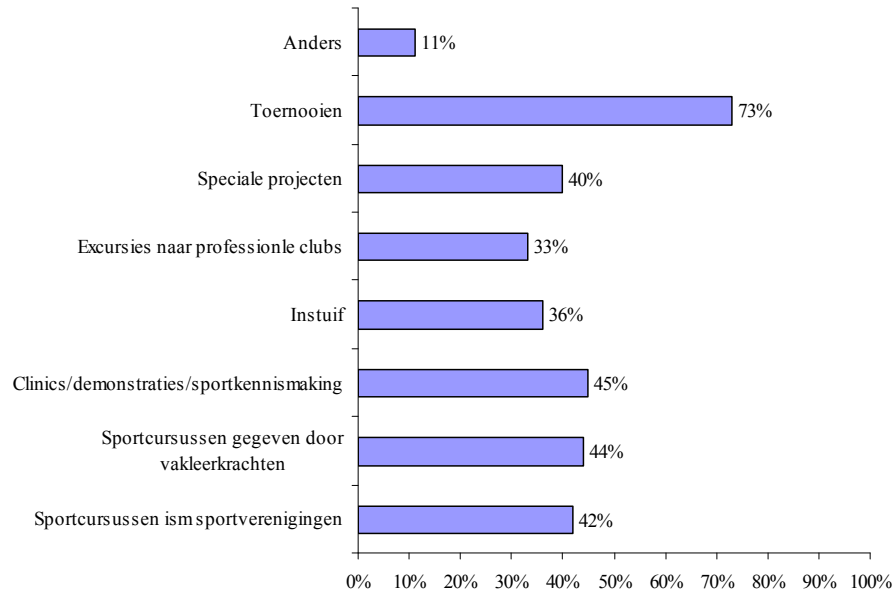
De top 3 van extra aangeboden activiteiten bestond uit clinics/demonstraties van sportverenigingen of andere sportaanbieders (69%), speciale projecten ter bevordering van sport en bewegen (60%) en Motorisch Remedial Teaching (47%).

Tevens werd aan de respondenten gevraagd per activiteit aan te geven hoe vaak deze extra sport- en beweegactiviteiten aangeboden werden. Respondenten konden kiezen uit drie mogelijkheden: (1) structureel, meer dan 1 keer per maand; (2) structureel, minder dan 1 keer per maand; (3) incidenteel. Figuur 4.2 geeft een weergave van de resultaten. Het meest frequent wordt Motorisch Remedial Teaching (MRT) aangeboden, gevolgd door extra lessen bewegingsonderwijs.

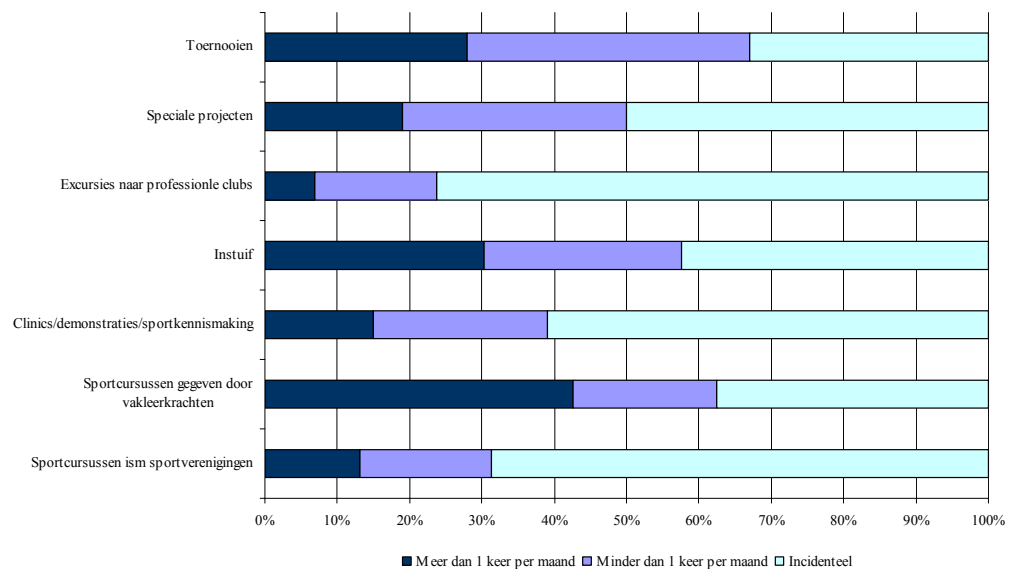

Figuur 4.2 Frequentie van sport- en beweegactiviteiten dat aangeboden wordt aan leerlingen onder schooltijd.

Vervolgens is ook gevraagd welke sport- en beweegactiviteiten op school extra worden aangeboden aan leerlingen *buiten* schooltijd. Meerdere antwoorden konden aangevinkt worden. In totaal gaf 76% van de respondenten aan extra sport- en beweegactiviteiten aan te bieden aan leerlingen *buiten* schooltijd. Gemiddeld werden er per school vier tot vijf activiteiten aangevinkt (gemiddelde = 4,9). Een t-toets liet zien dat er geen verschillen waren in aantal activiteiten tussen kleine scholen (gemiddeld 4,7 activiteiten per school) en grote scholen (gemiddeld 4,9 activiteiten per school). In figuur 4.3 staat weergegeven welke activiteiten aangeboden worden *buiten* schooltijd.

Figuur 4.3 Percentage respondenten dat aangaf dat de school de desbetreffende activiteit aanbood aan leerlingen *buiten* schooltijd.

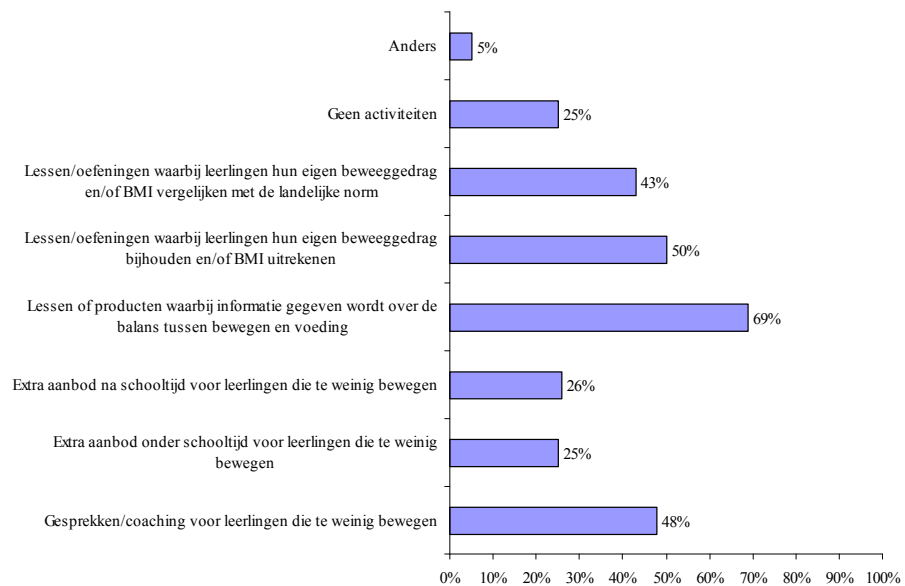

Figuur 4.4 Frequentie van sport- en beweegactiviteiten dat aangeboden wordt aan leerlingen *buiten* schooltijd.

De meeste scholen bieden *buiten* schooltijd toernooien (73%), clinics/demonstraties/sportkennismaking (45%) of sportcursussen (44%) aan. In figuur 4.4 staan deze resultaten weergegeven.

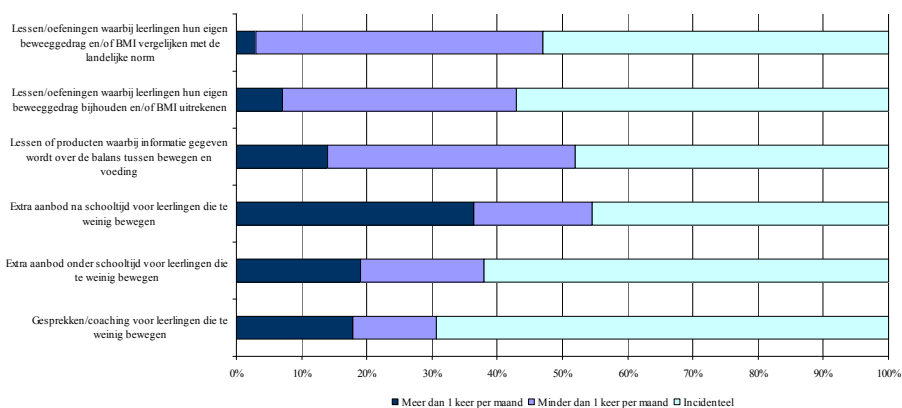
Vervolgens werd wederom aan de respondenten gevraagd per activiteit aan te geven hoe vaak deze extra sport- en beweegactiviteiten aangeboden werden. Respondenten konden weer kiezen uit drie mogelijkheden: (1) structureel, meer dan 1 keer per maand; (2) structureel, minder dan 1 keer per maand; (3) incidenteel. Figuur 4.4 geeft een weergave van de resultaten. Het meest frequent werden sportcursussen, instuif en toernooien aangeboden.

Daarna werd aan de professionals de vraag gesteld welke activiteiten de scholen hadden om leerlingen te stimuleren om dagelijks voldoende te bewegen. Wederom konden meerdere antwoorden aangevinkt worden. In totaal gaf driekwart van de professionals aan dat er activiteiten op school werden aangeboden om leerlingen te stimuleren dagelijks te bewegen (75%). Gemiddeld werden er per school vier tot vijf activiteiten aangevinkt (gemiddelde = 4,7). Een t-toets liet zien dat er geen verschillen waren in aantal activiteiten tussen kleine scholen (gemiddeld 4,8 activiteiten per school) en grote scholen (gemiddeld 4,4 activiteiten per school). In figuur 4.5 staan de resultaten weergegeven.

Figuur 4.5 Percentage respondenten dat aangaf dat de school de desbetreffende activiteit aanbood om leerlingen te stimuleren om dagelijks voldoende te bewegen.

Per activiteit is wederom gevraagd of de activiteit structureel (meer dan 1 keer per maand of minder dan 1 keer per maand) of incidenteel werd aangeboden. Figuur 4.6 geeft een overzicht van de resultaten. Het meest frequent werd extra aanbod aangeboden na schooltijd voor leerlingen die te weinig bewogen.

Figuur 4.6 Frequentie van activiteiten dat aangeboden wordt op school om leerlingen te stimuleren om dagelijks voldoende te bewegen.

Vervolgens is nog onderzocht of er regionale verschillen in aanbod waren van activiteiten. Tabel 4.4 geeft de resultaten weer van deze uitsplitsing naar regio. Met een ANOVA is getoetst of deze verschillen tussen de regio's significant waren. Voor alle drie variabelen gold dat er geen significante verschillen waren tussen de drie regio's.

Tabel 4.4 Gemiddeld aantal activiteiten dat per school wordt aangeboden, uitgesplitst naar regio.

Aanbod	Noord	Midden	Zuid
Gemiddeld aantal sport- en beweegactiviteiten dat extra wordt aangeboden aan leerlingen onder schooltijd	3,8	4,0	4,0
Gemiddeld aantal sport- en beweegactiviteiten dat extra wordt aangeboden aan leerlingen buiten schooltijd	5,5	4,5	5,1
Gemiddeld aantal activiteiten dat aangeboden wordt om leerlingen te stimuleren voldoende te bewegen	4,8	4,7	4,6

Vervolgens is aan de professionals gevraagd of de school in het afgelopen jaar een themaweek rondom sport en bewegen dan wel actieve leefstijl georganiseerd had. In totaal gaf 29% van de professionals aan dat de school het afgelopen jaar een themaweek georganiseerd had.

Ten slotte is gevraagd naar het oordeel van de professionals over het aantal sportfaciliteiten waarover de school zelf beschikt en/of gebruik van kan maken. In totaal vond 37% van de professionals het aantal sportfaciliteiten ruim voldoende en 29% vond het voldoende. Ruim een kwart van de professionals vond het net voldoende (26%) en 9% van de professionals vond het aantal sportfaciliteiten verre van voldoende.

5 Sport- en bewegbeleid

5.1 Inleiding

In dit hoofdstuk staan de resultaten met betrekking tot het sport- en bewegbeleid centraal. Ten eerste wordt aandacht besteed aan het budget dat per jaar voor sport- en beweegaanbod beschikbaar is. Vervolgens worden de resultaten van het schoolplan en het draagvlak besproken. Ook wordt aangegeven of scholen de leerlingen de mogelijkheid bieden om een actieve rol te hebben bij de invulling van het sport- en beweegaanbod. Tenslotte staan de doelstellingen en ondersteuningsbehoefte centraal.

5.2 Resultaten beleidsvragen

Budget

Ten eerste werd aan de professionals gevraagd hoeveel budget er per jaar voor sport- en beweegaanbod beschikbaar was (exclusief lessen lichamelijke opvoeding). Deze vraag bleek moeilijk te beantwoorden voor de professionals. In totaal had 16% de vraag niet ingevuld en 41% wist het antwoord op de vraag niet. Er is daarom voor gekozen om alleen de antwoorden van de directieleden mee te nemen, omdat aannemelijk is dat zij een beter beeld hebben van de budgetten.

In totaal gaf 4% aan dat er geen vast budget was, maar dat bekostiging van projecten op aanvraag ging. Door de resterende groep professionals werd aangegeven dat er gemiddeld genomen € 3.355,- per jaar beschikbaar was voor sport- en beweegaanbod. Hierbij waren grote verschillen waarneembaar tussen de scholen. Het minimum lag namelijk op € 0,- en het maximum op € 50.000,-. Aangezien het aantal leerlingen per school sterk varieerde, is vervolgens gekeken naar het budget per leerling. De scholen hebben gemiddeld genomen € 3,30 beschikbaar voor sport- en beweegaanbod. Het minimum budget dat per leerling beschikbaar is, was € 0,- en het maximum € 35,63.

Niet lesgebonden uren

In totaal waren er gemiddeld genomen 30 niet gebonden uren beschikbaar op jaarbasis voor docenten om extra sport- en beweegaanbod te verzorgen. Ook hier waren weer grote verschillen waarneembaar tussen de scholen. Het minimum aantal uren was namelijk 0 en als maximum werden 300 uren opgegeven. Ook voor deze variabele is gecorrigeerd voor het aantal leerlingen dat de school had. Per leerling waren er gemiddeld 2 minuten aan extra sport- en beweegaanbod beschikbaar. Het aantal minuten varieerde tussen de scholen, waarbij een minimum van 0 minuten en een maximum van 16 minuten werd gerapporteerd.

Evaluatie

Verder bleek dat 78% van de scholen het beweegaanbod jaarlijks evalueert. In totaal evalueerde 17% het aanbod voornamelijk op kwaliteit en 4% op kwantiteit. Het merendeel van de scholen evalueerde het beweegaanbod jaarlijks op zowel kwaliteit als kwantiteit (57%).

Overkoepelend schoolplan

Tevens bleek dat bij het merendeel van de scholen de sport- en beweegmogelijkheden die aangeboden worden onderdeel waren van een overkoepelend schoolplan (51%).

Vervolgens is een uitsplitsing gemaakt voor kleine en grote scholen. In totaal gaf 54% van de kleine en 51% van de grote scholen aan dat de sport- en beweegmogelijkheden die aangeboden werden onderdeel waren van een overkoepelend schoolplan. Resultaten van een Chi-kwadraattoets lieten echter zien dat er geen verband was tussen grootte van de school en het hebben van een overkoepelend plan waar sport- en beweegmogelijkheden onderdeel vanuit maken.

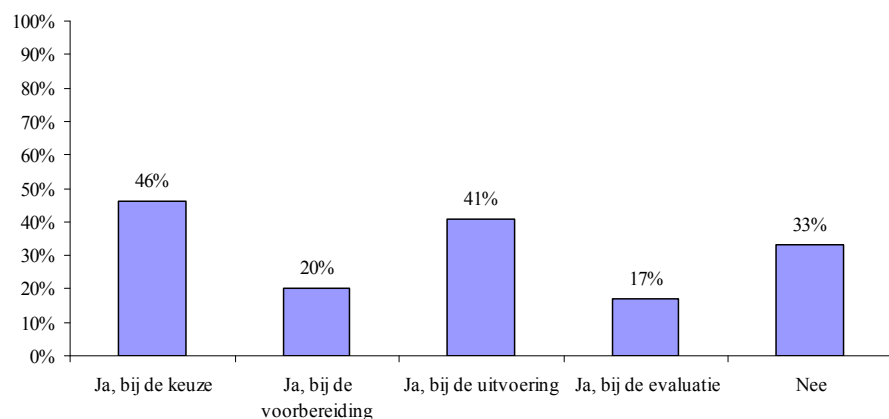
Bij 27% van de scholen bleek in het overkoepelend plan beschreven te zijn hoe de verschillende sport- en beweegactiviteiten samenhangen en welk doel ze nastreven. In totaal was er bij 24% van de scholen wel een overkoepelende visie, maar die stond niet op papier.

Hierna werd dieper ingegaan op het draagvlak voor het uitvoeren van het overkoepelende schoolplan. Bij deze vraag konden weer meerdere antwoorden aangekruist worden, waardoor het totale percentage optelde tot meer dan 100%. Bij de meeste scholen was sprake van draagvlak (85%). Van alle scholen gaf 32% aan dat er draagvlak voor het plan was onder de directieleden. In totaal gaf driekwart van de respondenten aan dat er draagvlak was voor het plan onder docenten lichamelijke opvoeding (75%). In totaal was er bij 11% van de scholen draagvlak onder de overige docenten.

Alle scholen die aangaven dat sport- en beweegmogelijkheden onderdeel waren van een overkoepeld schoolplan gaven tevens aan dat er draagvlak was voor de uitvoering van dit schoolplan. Van de scholen die aangaven dat sport- en beweegmogelijkheden geen onderdeel waren van het schoolplan, bleek bij eenderde van de scholen geen draagvlak te zijn voor de uitvoering van het schoolplan (33%).

Rol leerlingen

Ook is gevraagd naar de actieve rol van leerlingen bij de keuze, voorbereiding, uitvoering en evaluatie van het sport- en beweegaanbod. In figuur 5.1 staan deze resultaten weergegeven. De respondenten konden weer meerdere antwoorden aankruisen, waardoor het totaal optelt tot meer dan 100%. Bij meer dan de helft van de scholen hebben leerlingen een actieve rol bij de keuze, voorbereiding, uitvoering of evaluatie (67%).

Figuur 5.1 Antwoorden op de vraag of leerlingen een actieve rol hebben bij de keuze, voorbereiding, uitvoering en evaluatie van het sport- en beweegaanbod (Meerdere antwoorden mogelijk).

Doelstelling sport- en beweegaanbod

Vervolgens is aan de respondenten gevraagd wat de belangrijkste doelstellingen waren van het sport- en beweegaanbod dat op school werd aangeboden. In figuur 5.2 staan de antwoorden op deze vraag weergegeven. Ook bij deze vraag konden weer meerdere antwoorden worden gegeven, zodat het totaal optelde tot boven de 100%.

Figuur 5.2 Belangrijkste doelstellingen van het sport- en beweegaanbod dat aangeboden wordt op school (Meerdere antwoorden mogelijk).

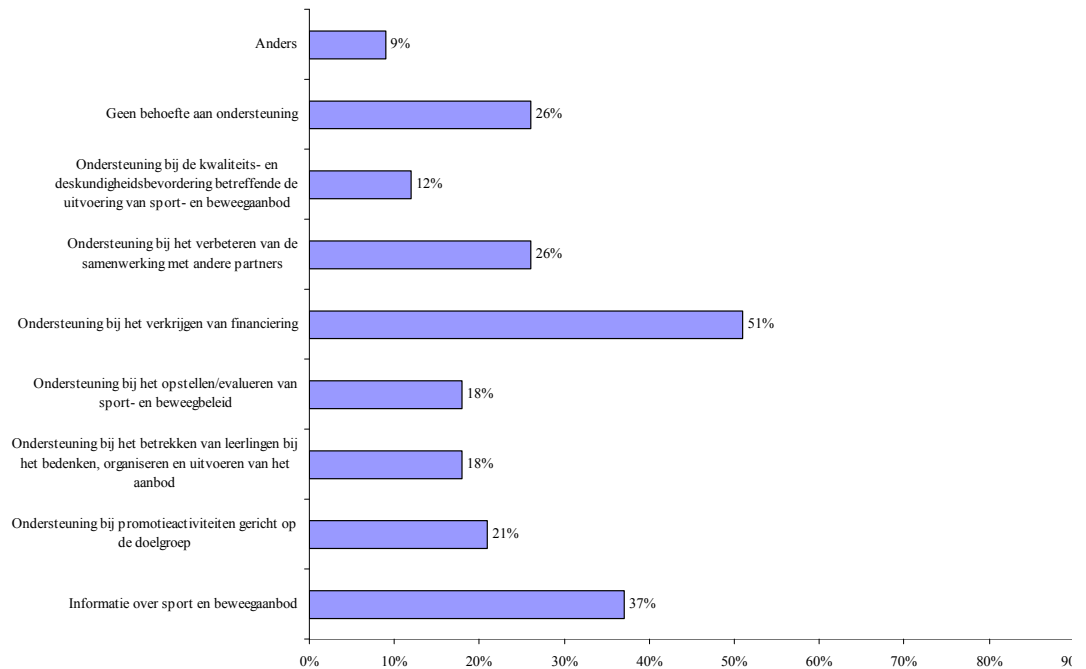
De top 3 van belangrijkste doelstellingen bestond uit het verbeteren van de sociaal emotionele ontwikkeling (88%), het verbeteren van de fysieke en motorische ontwikkeling van leerlingen (73%) en het leren kennen van de persoonlijke vaardigheden en voorkeuren ten aanzien van bewegen (70%).

Vervolgens werd gevraagd op basis waarvan de school een keuze had gemaakt voor bepaalde sport- en beweegactiviteiten buiten de verplichte lessen lichamelijke opvoeding om. In figuur 5.3 staan de resultaten weergegeven. Wederom kon de respondent meerdere antwoorden aankruisen, waardoor het totaal weer optelde tot meer dan 100%. Bij de categorie andere reden werd het vaakst plezier genoemd.

Figuur 5.3 Redenen waarom school kiest voor bepaalde sport- en beweegactiviteiten buiten de verplichte lessen lichamelijke opvoeding om (Meerdere antwoorden mogelijk).

Uit figuur 5.3 blijkt dat de meest genoemde reden is dat leerlingen deze activiteiten leuk vonden (79%), gevolgd door de reden dat de activiteiten goed te organiseren waren (62%). De derde genoemde reden was dat de activiteiten goed aansluiten op de mogelijkheden van de leerlingen.

Figuur 5.4 Gebieden waarop scholen behoefte hebben aan ondersteuning bij bewegstimulering van leerlingen (Meerdere antwoorden mogelijk).

5.3 Ondersteuningsbehoefte

Tenslotte is aan de respondenten gevraagd of ze behoefte hadden aan ondersteuning bij bewegstimulering van leerlingen. In totaal gaf 26% van de respondenten aan dat ze geen behoefte hadden aan ondersteuning. In figuur 5.4 staan de resultaten per antwoordcategorie weergegeven. De respondenten konden weer meerdere antwoorden aanvinken, waardoor het totale percentage boven de 100% uitkomt. Respondenten gaven aan met name behoefte te hebben aan ondersteuning bij het verkrijgen van financiering (51%).

Verder is onderzocht of scholen met bepaalde kenmerken behoefte hadden aan ondersteuning. Het bleek dat 23% van de kleine en 26% van de grote scholen geen behoefte hadden aan ondersteuning. Deze verschillen bleken na toetsing met een Chi-kwadraattoets niet significant. Van de scholen waar sport- en beweegmogelijkheden onderdeel uitmaakten van een overkoepeld schoolplan, had 29% geen behoefte aan ondersteuning. Bij scholen waarbij sport- en beweegmogelijkheden *geen* onderdeel uitmaakten van het schoolplan, had 23% geen behoefte aan ondersteuning. Ook hier liet de Chi-kwadraattoets zien dat er geen verband was tussen behoefte aan ondersteuning en de opzet van het schoolplan. Tenslotte is nog gekeken naar de regio van de school. In totaal bleek 5% van de scholen uit het Noorden, 26% uit het Midden en 38% uit het Zuiden van Nederland geen behoefte te hebben aan ondersteuning. Met behulp van een

Chi-kwadraattoets kon aangetoond worden dat deze verschillen significant waren ($p = 0,02$).

Vervolgens is de ondersteuningsbehoefte van scholen die uitsluitend VMBO onderwijs aanboden ($N=24$), vergeleken met de scholen die uitsluitend HAVO en/of VWO als onderwijsvorm hadden ($N=17$). In totaal gaf 12% van de VMBO scholen aan dat ze geen behoefte hadden aan ondersteuning. Bij de HAVO/VWO scholen lag dat percentage op 29%. Een Chi-kwadraattoets liet zien dat deze verschillen niet significant waren ($p = 0,17$). Vervolgens is gekeken of er verschillen waren tussen de onderwijsvormen wat betreft de gebieden waarop behoefte is aan ondersteuning. Het bleek echter dat de top 3 voor VMBO scholen gelijk was aan de top 3 voor HAVO/VWO scholen. Beide schooltypen hadden behoefte aan 1) ondersteuning bij financiering, 2) informatie over sport- en beweegaanbod en 3) bij het verbeteren van de samenwerking met andere partners. De volgorde van de top 3 was voor beide schooltypen gelijk.

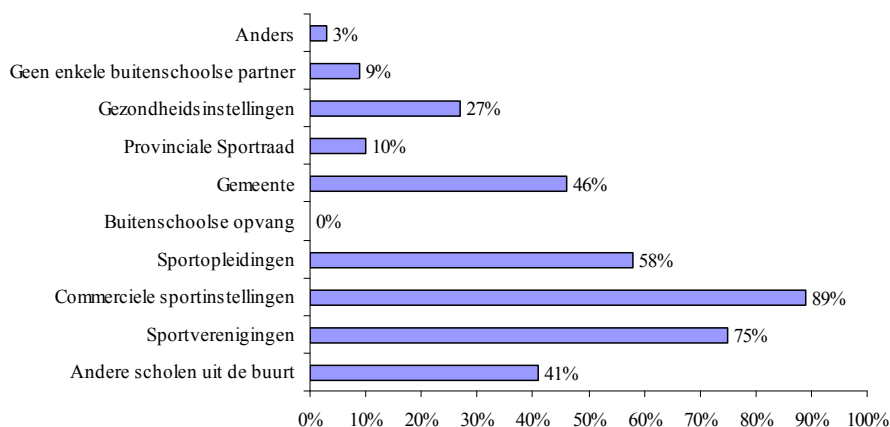
6 Samenwerking op het gebied van sport en bewegen

6.1 Inleiding

In dit hoofdstuk staan de resultaten met betrekking tot de samenwerkingsvragen centraal. Het gaat hierbij om de samenwerking met andere organisaties, waarbij samenwerking verder reikt dan bijvoorbeeld het inkopen/afhuren van sportfaciliteiten. Tevens zal aandacht worden besteed aan de maatschappelijke stage die leerlingen lopen.

6.2 Resultaten vragen samenwerking

Aan de respondenten is gevraagd of de school samenwerkt met diverse organisaties. In figuur 6.1 is weergegeven met welke organisaties scholen samenwerken.

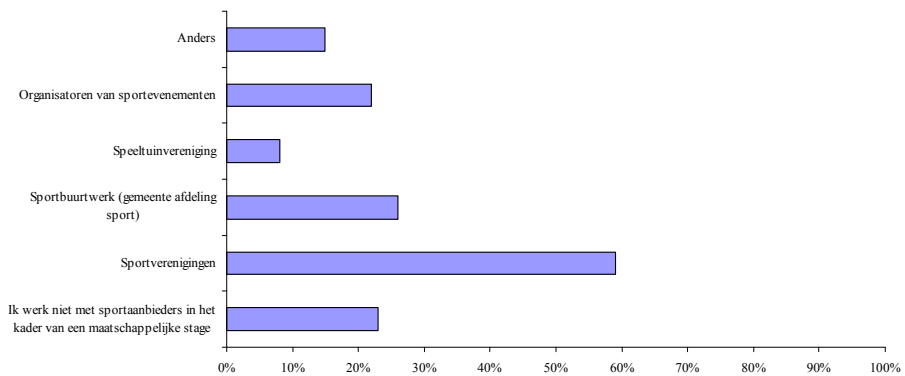
Figuur 6.1 Organisaties waarmee scholen samenwerken.

Scholen werkten het meest samen met commerciële sportinstellingen (89%), sportverenigingen (75%), sportopleidingen (58%) en gemeenten (46%). Vervolgens is gevraagd naar de frequentie de samenwerking. De professionals konden aangeven of ze structureel, enigszins structureel of incidenteel samenwerkten met de organisaties. Tevens is gevraagd naar de tevredenheid over de samenwerking. Hierbij konden professionals op een vijfpuntsschaal aangeven hoe tevreden ze waren met de samenwerking (variërend van heel tevreden naar heel ontevreden). In tabel 6.1 staan de resultaten voor de top 4 weergegeven. Gezien de aantallen was het niet mogelijk om voor de andere samenwerkingsorganisaties een uitsplitsing naar frequentie en tevredenheid te geven. Over het algemeen zijn professionals zeer tevreden over de samenwerking met de organisaties uit de top 4. De gemeenten scoren echter het laagst op tevredenheid. Minder dan de helft van de professionals is tevreden of heel tevreden over deze samenwerking.

Tabel 6.1 De frequentie van samenwerking (percentage professionals dat structureel samenwerkt met organisatie) en de tevredenheid over de samenwerking uitgesplitst voor de top 4 samenwerkingsorganisaties (percentage professionals dat tevreden of heel tevreden is over de samenwerking).

Organisatie	% structurele samenwerking	% tevreden
1. Commerciële sportinstellingen	46%	93%
2. Sportverenigingen	28%	91%
3. Sportopleidingen	40%	72%
4. Gemeenten	40%	58%

Vervolgens is gevraagd aan de respondenten of de leerlingen ook een maatschappelijke stage liepen. Het merendeel van de professionals gaf aan dat leerlingen van hun school wel maatschappelijke stages liepen. Aan deze professionals is gevraagd met welke sportaanbieders de school samenwerkte. De resultaten staan weergegeven in figuur 6.2. Er konden weer meerdere antwoorden worden aangekruist, waardoor het totale percentage boven de 100% uitkomt. De meest genoemde organisatie waar scholen mee samenwerkten in het kader van de maatschappelijke stage waren sportverenigingen.

Figuur 6.1 Organisaties waarmee scholen samenwerken in het kader van maatschappelijke stage.

7 Discussie en conclusies

7.1 Inleiding

In dit laatste hoofdstuk zullen de belangrijkste resultaten met betrekking tot de onderzoeksvragen besproken en bediscussieerd worden. In dit rapport stonden de volgende vragen centraal:

1. Wat is de stand van zaken in het voortgezet onderwijs met betrekking tot aanbod, samenwerking en beleid op het gebied van sport en bewegen?
2. Wat is de ondersteuningsbehoefte van het voortgezet onderwijs met betrekking tot aanbod, samenwerking en beleid op gebied van sport en bewegen?
3. Zijn er verschillen waarneembaar in ondersteuningsbehoefte tussen professionals werkzaam in het voortgezet onderwijs en VMBO?

7.2 Stand van zaken in het voortgezet onderwijs

De eerste onderzoeksvraag bestond uit drie deelvragen (stand van zaken met betrekking tot aanbod, samenwerking en beleid). In deze paragraaf zullen de resultaten ten aanzien van aanbod op het gebied van sport en bewegen besproken worden.

Uit de resultaten bleek dat er weinig tijd werd besteed aan extra sport- en beweegactiviteiten onder en buiten schooltijd. Er is met name weinig ruimte om extra sport- en beweegactiviteiten naast de reguliere lessen lichamelijke opvoeding onder schooltijd aan te bieden. Echter, in totaal gaf 78% van de respondenten aan extra sport- en beweegactiviteiten aan te bieden aan leerlingen *onder* schooltijd. Ook werden er per school gemiddeld drie tot vier activiteiten aangevinkt. Dit lijkt tegenstrijdig te zijn met het feit dat er weinig tijd werd besteed aan extra sport en beweegactiviteiten. Door te kijken naar de frequentie kon echter geconcludeerd worden dat het in het merendeel van de gevallen bleek te gaan om het incidenteel aanbieden van extra sport- en beweegaanbod. Dit gold zowel voor de extra activiteiten op het gebied van sport en bewegen die onder als buiten schooltijd aangeboden werden. Er werden geen noemenswaardige verschillen gevonden tussen kleine en grote scholen. Ook waren de regionale verschillen vaak niet significant.

De tweede deelvraag ging over de samenwerking op het gebied van sport en bewegen. Het merendeel van de scholen gaf aan samen te werken met andere organisaties. Met name commerciële sportinstellingen, sportverenigingen, sportopleidingen en gemeenten werden vaak genoemd als samenwerkingspartner. Er werd regelmatig samengewerkt met andere organisaties en over het algemeen waren professionals zeer tevreden over deze samenwerking. De gemeenten scoorden echter het laagst op tevredenheid. Minder dan de helft van de professionals was tevreden of heel tevreden over deze samenwerking.

In de derde subvraag stond het beleid ten aanzien van sport en bewegen centraal. De vraag over het budget bleek moeilijk te beantwoorden. Meer dan de helft van de respondenten heeft geen antwoord gegeven op deze vraag. In totaal gaf 4% aan dat er geen vast budget was, maar dat bekostiging van projecten op aanvraag ging. Door de resterende groep professionals werd aangegeven dat de scholen per leerling gemiddeld genomen € 3,30 beschikbaar hadden voor sport- en beweegaanbod. Per leerling waren er gemiddeld 2 minuten aan extra sport- en beweegaanbod beschikbaar.

Verder bleek ruim driekwart van de scholen het beweegaanbod jaarlijks evalueerde. Het merendeel van de scholen evalueerde het beweegaanbod jaarlijks op zowel kwaliteit als kwantiteit. Tevens bleek dat bij het merendeel van de scholen de sport- en beweegmogelijkheden die aangeboden werden onderdeel waren van een overkoepelend schoolplan. Hierna werd dieper ingegaan op het draagvlak voor het uitvoeren van het overkoepelende schoolplan. Bij ruim acht van de tien scholen was sprake van draagvlak. Dit draagvlak was er echter met name onder docenten lichamelijke opvoeding. Slechts één op de drie professionals gaf aan dat er draagvlak voor het plan was onder de directieleden. Het draagvlak onder overige docenten was echter nog lager (11%).

7.3 Ondersteuningsbehoefte op het gebied van sport en bewegen

In de tweede en derde onderzoeksvraag stond de ondersteuningsbehoefte van professionals centraal. In totaal gaf een kwart van de professionals aan dat ze geen behoefte hadden aan ondersteuning bij beweegstimulering van leerlingen. Professionals die wel behoefte hadden aan ondersteuning, wilden met name ondersteuning bij het verkrijgen van financiering, bij het verbeteren van de samenwerking met andere partners en bij het verkrijgen van informatie over sport- en beweegaanbod. Er werden geen regionale verschillen gevonden tussen scholen. Ook werden geen verschillen gevonden tussen grootte en kleine scholen. Verschillen tussen onderwijstypen waren ook verwaarloosbaar.

7.4 Aanbevelingen en conclusies

Doel van het huidige onderzoek was tweeledig. *Ten eerste* is onderzocht wat de stand van zaken was op het gebied van sport en bewegen in het voortgezet onderwijs. Hierbij stonden de thema's aanbod, samenwerking en beleid centraal. *Ten tweede* lag de nadruk op het verkrijgen van meer inzicht in de ondersteuningsbehoefte op het gebied van sport en bewegen van professionals werkzaam in het voortgezet onderwijs

Een drietal belangrijke conclusies kunnen getrokken worden uit dit onderzoek. *Ten eerste* bleek dat het aanbod op het gebied van sport en bewegen op scholen beperkt is. Hoewel veel scholen aangaven dat ze extra sport- en beweegactiviteiten onder en buiten schooltijd aanboden, bleek dat ze hier weinig tijd aan besteedden. Er was met name weinig ruimte om extra sport- en beweegactiviteiten naast de reguliere lessen lichamelijke opvoeding onder schooltijd aan te bieden. De scholen hadden gemiddeld genomen € 3,30 beschikbaar per leerling per jaar voor sport- en beweegaanbod. Per leerling was er gemiddeld 2 minuten aan extra sport- en beweegaanbod beschikbaar.

De *tweede* conclusie heeft betrekking op het draagvlak. Bij het merendeel van de scholen was sprake van draagvlak. Dit draagvlak was er echter met name onder docenten lichamelijke opvoeding. Er was weinig draagvlak onder de directieleden en overige docenten. Hier ligt nog een uitdaging voor NISB. Er moet meer draagvlak gecreëerd gaan worden bij de directieleden, aangezien dit de mensen zijn die gaan over de verdeling van de financiële middelen.

Ten tweede bleek dat scholen behoefte hebben aan ondersteuning bij het verkrijgen van financiering. Verder willen scholen graag ondersteuning bij informatie over sport- en beweegaanbod. Ook is er behoefte aan ondersteuning op het gebied van samenwerking. Een kwart van de professionals gaf aan dat er behoefte was aan ondersteuning bij het verbeteren van de samenwerking met andere partners.

NISB zou zich bij ondersteuning van scholen met name moeten richten op deze drie thema's (financiering, informatie en samenwerking). De behoefte aan ondersteuning bij het verkrijgen van financiering lijkt het belangrijkste. Scholen hebben weinig geld per leerlingen te besteden aan extra sport- en beweegaanbod en hebben behoefte aan meer inzicht hoe financiering verkregen kan worden voor deze activiteiten. Hier lijkt een belangrijke taak weggelegd voor NISB. NISB hoeft bij de ondersteuning van scholen geen rekening te houden met de grootte van de school, ligging van de school (Midden, Noord of Midden Nederland) of onderwijstype (VMBO of HAVO/VWO). Er werden geen grote verschillen tussen de verschillende groepen scholen gevonden.

8 Referentielijst

BLOM H, FRISSEN D, VAN GROENINGEN H, MERKELBAG M en ZONNEBERG A. Projectplan 'VMBO in beweging' 2009-2012. Nederlands Instituut Sport en Beweging, Bennekom, 2009

CHORUS AMJ en STUBBE JH. Monitor onder professionals in het werkveld van sport en bewegen: Resultaten 2007. Leiden, TNO, 2008.

HILDEBRANDT VH, OOIJENDIJK WTM, HOPMAN-ROCK M (red.). Trendrapport Bewegen en gezondheid 2004/2005. Hoofddorp/Leiden: TNO, 2007.

Ministerie van VWS en Ministerie van OCW. Beleidskader Sport, Bewegen en Onderwijs. Den Haag, 2009.

STUBBE JH en CHORUS AMJ. Monitor onder professionals in het werkveld van sport en bewegen: Resultaten 2008. Leiden, TNO, 2009.

STUBBE JH en CHORUS AMJ. Monitor onder professionals in het werkveld van sport en bewegen: Resultaten 2009. Leiden, TNO, 2010.

STUBBE JH en DE VRIES SI. Sport en bewegen in het voortgezet onderwijs: Resultaten 2009. Leiden, TNO, 2010.

Toekomstmanifest Sport en Bewegen (<http://www.nisb.nl/documenten/toekomstmanifest.pdf>), geraadpleegd op 22 januari 2010.

Website NISB (http://www.nisb.nl/projecten/kids-jeugd/sport-en-onderwijs-voortgezet-onderwijs_.html), geraadpleegd op 22 januari 2010.

A Vragenlijst Sport en bewegen in het voortgezet onderwijs

Monitor 2009 sport en bewegen in het onderwijs

1. Welkom

Geachte heer, mevrouw,

Hartelijk dank voor uw deelname aan dit vragenlijstonderzoek. Wellicht heeft uw school ook deelgenomen aan het vragenlijstonderzoek van 2007 en/of 2008. Het huidige vragenlijstonderzoek is een vervolgpeiling om veranderingen in wensen en behoeften van beleidsmakers en uitvoerders in het veld van sport en bewegen te meten. De vragen zullen onder andere betrekking hebben op wat uw school doet ten aanzien van sport en bewegen, of hierbij meer ondersteuning wenselijk is en in hoeverre u bekend bent met de producten van de landelijke campagne over bewegen en kansrijke beweegprojecten.

Dit onderzoek wordt uitgevoerd in opdracht van het Nederlands Instituut voor Sport en Bewegen (NISB). NISB gebruikt de uitkomsten van dit onderzoek om hun werkzaamheden af te stemmen op de wensen en behoeften van professionals in het veld van sport en bewegen. In 2010 staat een vervolgonderzoek gepland om te onderzoeken of er veranderingen zijn opgetreden. Hiervoor is koppeling van de gegevens uit de verschillende metingen noodzakelijk. Daarom wordt in de vragenlijst gevraagd naar de naam van uw school en de postcode. Deze adresgegevens zullen direct na binnenkomst losgekoppeld worden van de dataset. Uw gegevens zullen hierdoor anoniem worden geanalyseerd.

Bij vragen of opmerkingen kunt u contact opnemen met het projectteam via het emailadres monitorprofessionals@tno.nl of via telefoonnummer 071 518 1417 (elke werkdag bereikbaar van 9.00 – 12.00 uur).

Met vriendelijke groet, mede namens het projectteam,

Dr. Janine Stubbe
Projectleider TNO

2. Algemene gegevens

1. Wat is uw huidige functie? (Meerdere antwoorden mogelijk)

Directeur/manager

Leraar lichamelijke opvoeding

Leraar overig

Anders, namelijk:

2. Wat is de naam van uw school?

3. Wat is de postcode van uw school?

postcode (Bijv. 1234AA)

4. Hoeveel leerlingen staan er in totaal op uw school ingeschreven? (peildatum 01-09-2009)

aantal leerlingen:

Monitor 2009 sport en bewegen in het onderwijs

3. Aanbod

5. Hoeveel tijd per week krijgen leerlingen uit de onderbouw lessen lichamelijke opvoeding?

Gemiddeld aantal minuten per week:

6. Hoeveel tijd per week krijgen leerlingen uit de bovenbouw lessen lichamelijke opvoeding?

Gemiddeld aantal minuten per week:

7. Hoeveel tijd per week krijgen leerlingen sport- en beweegactiviteiten onder schooltijd aangeboden (exclusief lessen lichamelijke opvoeding)?

Gemiddeld aantal minuten per week:

8. Hoeveel tijd per week krijgen leerlingen sport- en beweegactiviteiten buiten schooltijd aangeboden (exclusief lessen lichamelijke opvoeding)?

Gemiddeld aantal minuten per week:

4. Activiteiten aanbod

9. Welke sport- en beweegactiviteiten worden op uw school extra aangeboden aan leerlingen onder schooltijd? (Meerdere antwoorden mogelijk)

	structureel, meer dan 1 keer per maand	structureel, minder dan 1 keer per maand	incidenteel
Geen	☐	☐	☐
Fitheidstest	☐	☐	☐
Extra lessen bewegingsonderwijs bovenop minimumlessentabel	☐	☐	☐
Clinics/demonstraties van sportvereniging of andere sportaanbieder	☐	☐	☐
Motorische remedial teaching	☐	☐	☐
Speciale projecten ter bevordering van sport en bewegen	☐	☐	☐
Sport- en beweegactiviteiten tijdens de pauze	☐	☐	☐

Anders, namelijk:

Monitor 2009 sport en bewegen in het onderwijs

10. Welke sport- en beweegactiviteiten worden op uw school extra aangeboden aan leerlingen buiten schooltijd? (Meerdere antwoorden mogelijk)

	structureel, meer dan 1 keer per maand	structureel, minder dan 1 keer per maand	incidenteel
Geen	☐	☐	☐
Sportcursussen/trainingen i.s.m. sportverenigingen	☐	☐	☐
Sportcursussen/trainingen gegeven door vakleerkrachten zelf	☐	☐	☐
Clinics/demonstraties/sportkennismaking door sportverenigingen of andere sportaanbieders	☐	☐	☐
Instuif	☐	☐	☐
Excursies naar professionele clubs	☐	☐	☐
Speciale projecten ter bevordering van sport en bewegen	☐	☐	☐
Toernooien	☐	☐	☐

Anders, namelijk:

11. Welke activiteiten heeft uw school om leerlingen te stimuleren om dagelijks voldoende te bewegen? (Meerdere antwoorden mogelijk)

	structureel, meer dan 1 keer per maand	structureel, minder dan 1 keer per maand	incidenteel
Gesprekking/coaching voor leerlingen die te weinig bewegen	☐	☐	☐
Extra aanbod onder schooltijd voor leerlingen die te weinig bewegen	☐	☐	☐
Extra aanbod na schooltijd voor leerlingen die te weinig bewegen	☐	☐	☐
Les(sen) of producten waarbij informatie gegeven wordt over de balans tussen bewegen en voeding	☐	☐	☐
Les(sen), oefeningen waarbij leerlingen hun eigen beweeggedrag bijhouden en/of BMI uitrekenen	☐	☐	☐
Les(sen), oefeningen waarbij leerlingen hun eigen beweeggedrag en/of BMI vergelijken met de landelijke norm	☐	☐	☐
Geen activiteiten	☐	☐	☐

Anders, namelijk:

12. Heeft uw school in het afgelopen jaar een themaweek rondom sport en bewegen dan wel actieve leefstijl georganiseerd?

- Ja
- Nee

Monitor 2009 sport en bewegen in het onderwijs

13. Hoe oordeelt u over het aantal (de kwantiteit) sportfaciliteiten waarover de school zelf beschikt en/of gebruik van kan maken?

- Ruim voldoende
- Voldoende
- Net voldoende
- Verre van voldoende

5. Beleid

14. Wat is het budget per jaar voor het sport- en beweegaanbod (exclusief lessen lichamelijk opvoeding) voor uw school?

Aantal Euro's per jaar:

15. Hoeveel niet lesgebonden uren zijn er op jaarbasis binnen uw school beschikbaar voor docenten om extra sport- en beweegaanbod te verzorgen/organiseren?

Aantal uren op
jaarbasis:

16. Evalueert u het sport- en beweegaanbod jaarlijks?

- Ja, (voornamelijk) op kwaliteit
- Ja, (voornamelijk) op kwantiteit
- Ja, op zowel kwaliteit als kwantiteit
- Nee

17. Zijn de sport- en beweegmogelijkheden die uw school aanbiedt onderdeel van een overkoepelend schoolplan?

- Ja, er is beschreven in een overkoepelend plan hoe de verschillende sport- en beweegactiviteiten samenhangen en welk doel ze nastreven
- Ja, er is wel een overkoepelende visie, maar die staat niet op papier
- Nee, de sport- en beweegactiviteiten die georganiseerd worden, staan los van elkaar

Monitor 2009 sport en bewegen in het onderwijs**18. Is er draagvlak voor het uitvoeren van het overkoepelend schoolplan?****(Meerdere antwoorden mogelijk)**

- Ja, er is draagvlak voor het plan onder de directieleden
- Ja, er is draagvlak voor het plan onder de docenten lichamelijke opvoeding
- Ja, er is draagvlak voor het plan onder de overige docenten
- Nee, er is geen draagvlak

19. Hebben de leerlingen een actieve rol bij de keuze, voorbereiding, uitvoering en evaluatie van het sport- en beweegaanbod?**(Meerdere antwoorden mogelijk)**

- Ja, bij de keuze
- Ja, bij de voorbereiding
- Ja, bij de uitvoering
- Ja, bij de evaluatie
- Nee

20. Wat zijn de belangrijkste doelstellingen van het sport- en beweegaanbod dat aangeboden wordt op uw school?**(Meerdere antwoorden mogelijk)**

- Het verbeteren van de fysieke en motorische ontwikkeling van leerlingen
- Het verbeteren van de gezondheid (bijv. tegengaan van overgewicht) van leerlingen
- Het verbeteren van schoolprestaties (minder vroegtijdige schooluitval, hogere cijfers)
- Het verbeteren van de sociaal emotionele ontwikkeling (bijv. zelfstandigheid, respect, samenwerken, doorzettingsvermogen)
- Het leren kennen van de persoonlijke vaardigheden en voorkeuren ten aanzien van bewegen
- Het profileren van de school als sportieve/sportactieve school
- Het verbeteren van de veiligheid/het pedagogische klimaat
- Anders, namelijk:

Monitor 2009 sport en bewegen in het onderwijs

21. Op basis waarvan kiest u voor bepaalde sport- en beweegactiviteiten buiten de verplichte lessen lichamelijke opvoeding om? (Meerdere antwoorden mogelijk)

- Omdat de leerlingen deze sport- en beweegactiviteiten leuk vinden
- Omdat deze sport- en beweegactiviteiten goed te organiseren zijn
- Omdat deze sport- en beweegactiviteiten goed aansluiten op de mogelijkheden van de leerlingen
- Omdat deze sport- en beweegactiviteiten leerzaam/goed zijn
- Omdat we enkele van deze sport- en beweegactiviteiten kunnen aanbieden in samenwerking met sport- en/of buurtorganisaties
- Omdat we deze sport- en beweegactiviteiten al meerdere jaren doen
- Om een andere reden, namelijk:

22. Op welke gebieden heeft u behoefte aan ondersteuning bij beweegstimulering van leerlingen? (Meerdere antwoorden mogelijk)

- Informatie over sport en beweegaanbod (projecten en producten)
- Ondersteuning bij promotieactiviteiten gericht op de doelgroep
- Ondersteuning bij het betrekken van leerlingen bij het bedenken, organiseren en uitvoeren van het aanbod
- Ondersteuning bij het opstellen/evalueren van sport- en beweegbeleid
- Ondersteuning bij het verkrijgen van financiering
- Ondersteuning bij het verbeteren van de samenwerking met andere partners
- Ondersteuning bij de kwaliteits- en deskundigheidsbevordering betreffende de uitvoering van sport- en beweegaanbod
- Geen behoefte aan ondersteuning
- Anders, namelijk:

6. Samenwerking

De volgende vraag gaat over samenwerking met organisaties met als doel om leerlingen meer te laten sporten en/of bewegen. Het gaat hierbij om vormen van samenwerking die verder reiken dan bijvoorbeeld het inkopen/afhuren van sportfaciliteiten.

Monitor 2009 sport en bewegen in het onderwijs

23.

A. Werkt uw school samen met onderstaande organisaties?

B. Zo ja, kunt u aangeven hoe vaak er wordt samengewerkt met de desbetreffende organisatie?

C. Kunt u aangeven hoe tevreden u bent over de samenwerking met de desbetreffende organisatie?

	Werkt uw school samen met:	Zo ja, hoe vaak?	Hoe tevreden bent u over deze samenwerking?
Andere scholen uit de buurt	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Sportverenigingen	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Commerciële sportinstellingen (bijv. sportscholen, ijsbanen, fitnesscentra, dansscholen, zwembaden)	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Sportopleidingen (bijv. CIOS, ALO)	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Buitenschoolse opvang	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Gemeente (bijv. Dienst Sport)	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Provinciale Sportraad	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Gezondheidsinstellingen (bijv. GGD)	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Geen enkele buitenschoolse partner	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Anders, namelijk:	<input type="text"/>		

7. Bewegnorm en leidraad

24. Bent u bekend met de Nederlandse Norm Gezond Bewegen voor kinderen en jongeren (minimaal 60 minuten per dag matig intensief lichamelijk actief zijn op 7 dagen in de week, waarvan 2 keer intensief)?

- Ja
 Nee

25. Kent u de website www.leidraadnisb.nl (Leidraad Sport en Bewegen op School)?

- Ja
 Nee

8. Bewegnorm en leidraad

Monitor 2009 sport en bewegen in het onderwijs

26. Heeft u in uw werk gebruik gemaakt van de *Leidraad Sport en Bewegen op School*?

- Ja
 Nee

9. Onderwijs

27. Bent u betrokken bij bewegingsstimulering op school, en zo ja bij welke onderwijsvorm?

(Indien u bij meerdere onderwijsvormen betrokken bent, kies de belangrijkste)

- Basisonderwijs
 Voortgezet onderwijs
 Speciaal onderwijs

10. Projecten basisonderwijs en ondersteuning

Monitor 2009 sport en bewegen in het onderwijs

28. De volgende vragen gaan over 13 verschillende projecten/instrumenten specifiek om het beweeggedrag van leerlingen in het basisonderwijs positief te beïnvloeden.

a. Bent u bekend met de volgende beweegprojecten/instrumenten voor leerlingen in het basisonderwijs?

b. Zo ja, heeft u gewerkt met deze projecten/instrumenten in het afgelopen jaar?

c. Zou u (meer) ondersteuning willen bij de uitvoering van het project?

	Kent u het project?	Zo ja, heeft u gewerkt met dit project in het afgelopen jaar?	Zo ja, zou u (meer) ondersteuning willen?
het project <i>Alle leerlingen actief!</i>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
het project <i>Jump-in</i>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
het project <i>De Gezonde School</i>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
het project <i>Beweegmanagement</i> van NISB	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
het project <i>Kies voor Hart en Sport</i>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
het project <i>Scoren voor Gezondheid</i>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
het project <i>Groep 6 on the move</i>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
het project <i>Circulatie Mini Volleybal</i>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
het project <i>Judo op school</i>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
het project <i>Kinderen en Ouders 'Samen Actief'</i>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
het project <i>Okido</i>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
de methode <i>De klas beweegt®</i>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<i>sCool Sport</i>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Monitor 2009 sport en bewegen in het onderwijs

29. De volgende vragen gaan over 2 verschillende websites specifiek om het beweeggedrag van leerlingen in het basisonderwijs positief te beïnvloeden.

a. Bent u bekend met de websites voor leerlingen in het basisonderwijs?

b. Zo ja, heeft u gewerkt met deze websites in het afgelopen jaar?

	Kent u deze website?	Zo ja, heeft u gewerkt met deze website in het afgelopen jaar?
de website <i>Gezonderwijs</i>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
de website <i>Sport en onderwijs</i>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

11. Projecten voortgezet onderwijs en ondersteuning

30. De volgende vragen gaan over 8 verschillende projecten/instrumenten specifiek om het beweeggedrag van leerlingen in het voortgezet onderwijs positief te beïnvloeden.

a. Bent u bekend met de volgende beweegprojecten voor leerlingen in het voortgezet onderwijs?

b. Zo ja, heeft u gewerkt met deze projecten in het afgelopen jaar?

c. Zou u (meer) ondersteuning willen bij de uitvoering van deze projecten?

	Kent u dit project?	Zo ja, heeft u met dit project gewerkt in het afgelopen jaar?	Zo ja, zou u (meer) ondersteuning willen?
het project <i>whoZnext</i>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
het project <i>Alle Leerlingen Actief</i>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
het project <i>Maatschappelijke stage in het onderwijs</i>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
het project <i>School en Sport Bewegmanagement</i>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
het project <i>Ultimate Volley Xperience</i>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
het lespakket <i>Moving Cultures</i>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
het themapakket <i>Actieve Leefstijl</i>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Monitor 2009 sport en bewegen in het onderwijs

31. De volgende vragen gaan over 2 verschillende websites specifiek om het beweeggedrag van leerlingen in het voortgezet onderwijs positief te beïnvloeden.

a. Bent u bekend met deze websites?

b. Zo ja, heeft u gewerkt met deze websites in het afgelopen jaar?

	Kent u deze website?	Zo ja, heeft u gewerkt met deze website in het afgelopen jaar?
de website <i>Gezonderwijs</i>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
de website <i>Sport en onderwijs</i>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

32. Lopen uw leerlingen een maatschappelijke stage?

- Ja
 Nee

12. Projecten voortgezet onderwijs en ondersteuning

33. Met welke sportaanbieders werkt uw school samen in het kader van maatschappelijk stage?

(Meerdere antwoorden mogelijk)

- Ik werk niet met sportaanbieders in het kader van een maatschappelijke stage
- Sportverenigingen
- Sportbuurtwerk (gemeente afdeling sport)
- Speeltuinenvereniging
- Organisatoren van sportevenementen
- Anders, namelijk:

13. Projecten voortgezet onderwijs en ondersteuning

34. Kunt u aangeven welke onderwijsvormen op uw school aangeboden worden?

(Meerdere antwoorden mogelijk)

- VMBO (TL, GL, KL en/of basis)
- HAVO/VWO (atheneum en/of gymnasium)
- Praktijkonderwijs

Monitor 2009 sport en bewegen in het onderwijs

14. VMBO

35. De onderstaande vragen gaan over 9 verschillende producten/diensten van NISB die ingezet worden in het kader van de dubbel30 campagne, specifiek gericht op VMBO-leerlingen.

A. Bent u bekend met deze producten of diensten?

B. Zo ja, heeft u in het afgelopen jaar gebruik gemaakt van deze producten of diensten?

C. Zou u (meer) ondersteuning willen bij de uitvoering van deze projecten?

	Bent u bekend met dit product?	Zo ja, heeft u het afgelopen jaar hier gebruik van gemaakt?	Wilt u (meer) ondersteuning bij dit project?
de dubbel30 Energy Tour	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
jouw dubbel30 movie	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
de handleiding Actieve Leefstijl	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
de wateetenbeweegik-bus	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Werk maken van bewegen op het werk, zes praktijkvoorbeelden	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
de beweegtest op www.dubbel30.nl	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Dubbel30beweegpaspoort	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Ali B poster dubbel30	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

36. De volgende vragen gaan over 3 verschillende websites van NISB die in het kader van de dubbel30 campagne zijn ingezet.

a. Bent u bekend met deze websites?

b. Zo ja, heeft u gewerkt met deze websites in het afgelopen jaar?

	Kent u deze website?	Zo ja, heeft u gewerkt met deze website in het afgelopen jaar?
het onderdeel VMBO voor professionals op de website www.30minutenbewegen.nl	<input type="text"/>	<input type="text"/>
de website www.dubbel30.nl	<input type="text"/>	<input type="text"/>
de website www.beweegmaatje.nl	<input type="text"/>	<input type="text"/>

15. Campagne

Monitor 2009 sport en bewegen in het onderwijs**37. Heeft u wel eens van de campagne *dubbel30* gehoord?**

- Ja
 Nee

**38. Op welke manier heeft u van de campagne *dubbel30* gehoord?
(Meerdere antwoorden mogelijk)**

- Via de reclamespot op televisie
 Via de radiospot
 Via internet
 Via een artikel/artikelen in een tijdschrift
 Via een krantenartikel(en)
 Via een nieuwsbrief
 Via een project/actie waar de campagne aan gekoppeld is
 Via samenwerkingspartners
 Anders, namelijk:

39. Weet u wie de afzender is van de campagne *dubbel30*?

- Dat weet ik niet
 De Nederlandse Hartstichting
 Het Voedingscentrum
 Het Nederlands Instituut voor Sport en Bewegen (NISB)
 Het Nationaal Instituut voor Gezondheidsbevordering en Ziektepreventie (NIGZ)
 Het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM)
 De Overheid/Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
 NOC*NSF
 Anders, namelijk:

Monitor 2009 sport en bewegen in het onderwijs

40. Graag horen we uw mening over de meerwaarde van de campagne *dubbel30*.

Kunt u aangeven in hoeverre u het eens bent met de onderstaande stellingen?

	Eens	Neutraal	Oneens
De campagne is ondersteunend aan mijn eigen activiteiten/projecten	☐	☐	☐
Ik heb een duidelijk beeld van wat de campagne te bieden heeft voor mijn eigen activiteiten/projecten	☐	☐	☐
Ik maak aantoonbaar gebruik van de campagne(-materialen)	☐	☐	☐
De campagne is een belangrijk middel om jongeren te stimuleren meer te bewegen	☐	☐	☐
De campagne <i>dubbel30</i> moet in de toekomst blijven voortbestaan	☐	☐	☐

16. Hartelijk dank voor uw deelname aan het onderzoek!

Wanneer u meer informatie wilt over ondersteuning door NISB bij het ontwikkelen van beweegbeleid of uitvoeren van projecten, of over de *30minutenbewegen* campagne kunt u contact opnemen met NISB via Petra.Macco@NISB.nl.